

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR

Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUSIMAMIA OFISI ZA VIONGOZI WAKUU WA KITAIFA KUHUSU RIPOTI YA NNE YA UTEKELEZAJI WA KAZI ZA TUME YA MAADILI KWA MWAKA 2019 – 2020

Mheshimiwa Spika, kwanza kabisa napenda kumshukuru Mwenyezi Mungu Mtukufu, Mwingi wa Rehema, Muumba wa mbingu na ardhi na vyote vilivyomo kwa kutujaalia uzima na afya njema na kutuwezesha kufika hapa katika Mkutano huu wa Pili wa Baraza la Kumi katika hali ya uzima wa afya, amani na utulivu na kuweza kutekeleza majukumu yetu ipasavyo.

Mheshimiwa Spika, pia, nimshukuru tena Mwenyezi Mungu kwa kuendelea kuiweka nchi yetu katika hali ya amani, utulivu, umoja na mshikamano mkubwa, hali ambayo imeendelea kuipa nafasi Serikali na wananchi wake kutekeleza majukumu yao kwa ufanisi na mafanikio makubwa. Napenda kuwasisitiza viongozi pamoja na wananchi kwa ujumla tuendeleo kudumisha kikamilifu amani na utulivu kwani bila ya amani na utulivu hakuna maendeleo.

Mheshimiwa Spika, aidha, napenda kumpongeza na kumshukuru sana Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi, Mheshimiwa Dkt. Hussein Ali Hassan Mwinyi kwa kuchaguliwa na wananchi wa Zanzibar na kushinda kwa asilimia 76 katika uchaguzi uliofanyika tarehe 25/10/2020. Pia, tunampongeza kwa mwanzo mzuri wa utekelezaji wa majukumu yake kwa kusimamia kwake misingi ya Utawala wa Sheria na Utawala Bora. Hii ni nia njema ya kuwa na uwazi, uwajibikaji na utawala bora, katika Ripoti hii

ambayo inaakisi matokeo ya kazi za msingi zinazofanywa na Tume ya Maadili ya Viongozi wa Umma kwa kipindi kilichoainishwa katika Ripoti hii.

Mheshimiwa Spika, pia, napenda kumpongeza Mheshimiwa Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi kwa kumteua Mheshimiwa Hemed Suleiman Abdalla kuwa Makamu wa Pili wa Rais ambapo kwa muda mfupi tu baada ya kuteuliwa, Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais amethibitisha kuwa ni kiongozi mpenda haki na hodari katika kutekeleza majukumu yake na mwenye nia ya kuiletea nchi yetu maendeleo.

Aidha, Kamati inampongeza Waziri wa Nchi (OR), Katiba, Sheria, Utumishi na Utawala Bora Mheshimiwa Mwalimu Haroun Ali Suleiman kwa kuteuliwa kushika nafasi kwa mara nyengine.

Mheshimiwa Spika, vile vile, natumia fursa hii kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi hii ya kusimama mbele ya Baraza lako tukufu kwa ajili kutoa maoni ya Kamati yetu ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa kuhusu uwasilishwaji wa Ripoti ya Nne ya Utekelezaji wa Kazi za Tume ya Maadili kwa mwaka 2019/2020.

Mheshimiwa Spika, kwa heshima kubwa na kwa kuzingatia matakwa ya Wajumbe wa Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa naomba sasa kwa ruhusa yako niwataje Wajumbe wanaounda Kamati hii kama ifuatavyo:

1. Mhe. Hassan Khamis Hafidh	-	Mwenyekiti
2. Mhe. Mtumwa Peya Yussuf	-	Makamu Mwenyekiti
3. Mhe. Machano Othman Said	-	Mjumbe
4. Mhe. Suleiman Makame Ali	-	Mjumbe
5. Mhe. Salma Mussa Bilal	-	Mjumbe
6. Mhe. Mohammed Mgaza Jecha	-	Mjumbe
7. Mhe. Zaina Abdalla Salum	-	Mjumbe
8. Ndg. Haji Jecha Salum	-	Katibu

9. Ndg. Salma Muhsin Haji - Katibu
10. Ndg. Amina Abeid Hemed - Msaidizi wa Mjumbe

Mheshimiwa Spika, vile vile, nachukuwa nafasi hii kuwapongeza kwa dhati kabisa viongozi na watendaji wote wa Tume ya Maadili ya Viongozi wa Umma, kwa kazi zao nzuri na ngumu wanazozifanya katika kusimamia haki na uadilifu wa viongozi wa Umma hapa Zanzibar, licha ya changamoto mbali mbali zinazojitokeza na kukabiliana nazo katika utekelezaji wa majukumu yao.

Mheshimiwa Spika, baada ya utangulizi huo, sasa naomba kutoa maoni ya Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa kuhusiana na Ripoti hii ya Tume ya Maadili ya Viongozi wa Umma Zanzibar mbele ya Baraza lako tukufu kama ifuatavyo:

Mheshimiwa Spika, Kamati inapongeza sana juhudi za Tume ya Maadili ya Viongozi wa Umma kwa kuweza kuwasilisha Ripoti yao hii kwa mara ya Nne mfululizo tokea kuanzishwa kwake na kuweza kuonesha mafanikio mbali mbali yaliyofikiwa. Kwa mafanikio haya ni imani yangu kuwa yamepatikana kwa ujasiri na moyo wa kujitolea kwa watendaji na viongozi wote wanaounda Tume hii.

Mheshimiwa Spika, kwa ujumla Kamati yetu imeridhika na Ripoti ya Utekelezaji wa Kazi za Tume ya Maadili kwa mwaka 2019/2020 kwa kuzingatia msingi wa kazi zilizopangwa kutekelezwa kwa kipindi kilichotajwa hapo juu ambapo kazi hizo zilitekelezwa kwa kuonesha ufanisi wa hali ya juu kabisa.

Mheshimiwa Spika, kupitia Ripoti hii, Tume imeeleza mikakati mbali mbali ambayo inaitekeleza kwa lengo la kutoa elimu kwa umma na viongozi kuhusu umuhimu wa maadili. Kwa kutumia mikutano ya viongozi wa umma pamoja na kutumia mabaraza ya vijana, Tume imefanikiwa kwa kiasi kikubwa kuifikia jamii katika kutoa elimu. Kamati inapongeza sana juhudi hizi kwa vile jamii nzima inafikiwa na kupata elimu juu ya kuwa na viongozi bora na watumishi

wenye maadili mema jambo ambalo ndio msingi mkuu wa mafanikio katika jamii yenye kuhitaji Utawala Bora na maendeleo kwa ujumla.

Mheshimiwa Spika, vile vile, kuwepo kwa Tovuti ya Tume ya Maadili kumezidi kuimarisha upatikanaji na utoaji wa taarifa mbali mbali ambazo zinahusiana na utendaji wa kazi za Tume. Aidha, Kamati inaridhia mpango wa Tume kuweka tovuti ambayo viongozi na wahusika wote wanaojaza fomu wanaweza kujaza katika mtandao na hivyo kupunguza kutumia muda mrefu kujaza fomu hizo.

Hata hivyo, Kamati inasisitiza kuwa taarifa zinazowekwa katika mtandao huo ziwe katika hifadhi salama na zenye kuaminika, ili kuepuka kutumiwa vibaya kwa taarifa hizo na wadukuzi.

Mheshimiwa Spika, sambamba na hayo, Kamati inaishauri Serikali kuanzisha mfumo mpya wa “*Database*” ambao utahifadhi taarifa zote za mali za viongozi wa umma kama vile nyumba, ardhi, magari na kadhalika kwa wanaopaswa kujaza fomu hizi za tamko la mali na madeni kwa lengo la kurahisisha upatikanaji wa taarifa za mali hizo kwa Serikali lakini pia zitaaidia Tume kukusanya taarifa za wateja wake kiuhakika na zenye ukamilifu.

Mheshimiwa Spika, katika ukurasa wa 13 unaoonyesha jadwali la uhakiki wa viongozi wa umma kwa mwaka 2019/2020, asilimia inaonesha kushuka hadi kufikia asilimia 61 tofauti na mwaka uliotangulia ambao walihakiki kwa asilimia 140. Hii inatokana na ugumu wa kuwafikia wahakikiwa kutokana na changamoto ya mripuko wa homa ya mafua (Corona) ambapo Wizara ya Afya ilizuia mikusanyiko ya watu. Kamati pia inaipongeza sana Tume kwa juhudi walizozichukuwa sambamba na Serikali kuongeza kasi yao kwa kuajiri watendaji wapya katika kipindi hiki, jambo lililoongeza kasi ya utendaji na ufanisi wa majukumu yao.

Mheshimiwa Spika, Kamati inahimiza kutatuliwa kwa vikwazo vinavyoikabili Tume kama vile kukosekana kwa taarifa za baadhi ya viongozi wanaoteuliwa, wanaobadilishwa nafasi za uongozi, wanaostaafu au wanaohamishwa kutoka

taasisi moja kwenda nyengine ambapo hupelekea kukosekana kwa taarifa sahihi za viongozi hao.

Mheshimiwa Spika, aidha, Kamati inawataka viongozi ambao wamekuwa wazito kutoa taarifa za wenza wao wakati wa ujazaji wa Fomu za Tamko la Mali na Madeni kwani kufanya hivyo ni kwenda kinyume na Sheria.

Mheshimiwa Spika, Tume inakabiliwa na tatizo kubwa hasa wakati wa kufanya uhakiki na uchambuzi wa mali na madeni za viongozi wa Umma, kwa mali nyingi kukosa kuhaulishwa hali inayopelekea kutopatikana kwa taarifa sahihi za mali hizo.

Mheshimiwa Spika, Kamati inawahimiza viongozi wote wa Umma na wale wadau wote wanaojaza fomu hizi za Tamko la Mali na Maadili kuhakikisha kwamba wanahaulisha mali zao katika njia halali za kisheria ili kuepusha kupatikana taarifa zisizo sahihi.

Mheshimiwa Spika, Kamati ya Kusimamia Viongozi Wakuu wa Kitaifa inatoa pongezi zake za dhati kwa kazi nzuri za Tume ya Maadili ya Viongozi wa Umma ya kuhakikisha inasimamia maadili ya viongozi na imepata mafanikio mengi yenye kukamilisha dira na dhamira ya Tume hii katika muda mfupi tokea kuanzishwa kwake. Kwa hivyo, lengo kuu lililokusudiwa litafikiwa endapo misingi mikuu ya Maadili itazingatiwa, ambayo ni uadilifu, usiri, utaalamu, uwajibikaji na kufanya kazi kwa mashirikiano.

Mheshimiwa Spika, Tume ya Maadili imejitahidi sana katika kurahisisha utendaji wa kazi zake unakuwa kwa kasi na wa haraka ambapo inatarajia katika robo ya nne ya mwaka wa fedha kuanza rasmi uingizaji wa taarifa za mali na madeni ya Viongozi wa Umma kuwa wa ki – elektroniki (digitilize). Kamati inaiomba Tume kuhakikisha kuwa lengo hilo linafikiwa.

Mheshimiwa Spika, Kamati inapenda kutoa shukurani na pongezi kwa wananchi kwa kutambua azma na mantiki kuanzishwa Tume ya Maadili. Vile

vile, kwa Tume ya Maadili kwa kuwapatia elimu wananchi wa Zanzibar iliyowawezesha na kuwashajihisha kuongezeka idadi ya uwasilishwaji wa malalamiko yanayohusiana na ukiukwaji wa maadili ya Viongozi wa Umma, kama Jadwali nambari 4 linavyoonesha. Kamati inashauri utaratibu wa utoaji wa elimu kwa wananchi na viongozi uwe endelevu na uhusishe rika na jinsia zote.

Mheshimiwa Spika, kwa kumalizia naomba kuwashukuru kwa dhati Wajumbe wa Baraza lako Tukufu kwa kunisikiliza kwa umakini wakati wote nilipokuwa nikiwasilisha hotuba hii, na pia nizidi kuwashukuru wajumbe wa Kamati yetu kwa mashirikiano makubwa waliyonipatia pamoja na kuwa na msimamo na umakini kwa wanachokisimamia. Aidha, nawaomba Wajumbe wa Baraza hili Tukufu waifahamu vyema Ripoti hii ili waweze kutoa michango yao itayoimarisha utekelezaji wa majukumu ya Tume.

Mheshimiwa Spika, Naomba Kuwasilisha.

.....
(Hassan Khamis Hafidh)

Mwenyekiti,

**Kamati ya Kusimamia Ofisi za Viongozi Wakuu wa Kitaifa,
BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR**